

Yttrande

Datum
2022-06-30

Diarienummer
4.2.17-08306/2022

Regeringskansliet
Miljödepartementet
m.remissvar@regeringskansliet.se

Remiss av EU-kommissionens förslag till industriutsläppsportalsförordning och reviderat industriutsläppsdirektiv

(Ert diarienummer M2022/00853)

Jordbruksverket har beretts tillfälle att lämna synpunkter över ovan rubricerat förslag.

Jordbruksverket är inte övertygat om att industriutsläppsdirektivet är det bästa styrmedlet för att minska utsläppen från djurhållande verksamheter. Vi har svårt att utläsa hur stor den positiva miljöeffekten blir och om förslaget är ett kostnadseffektivt sätt att minska utsläppen från djurhållande verksamheter.

Jordbruksverket föreslår att Jordbruksverket i samverkan med Naturvårdsverket får i uppdrag att ta fram förslag på hur implementering gällande tillståndsgivning och tillsyn av djurhållande företag kan göras. I uppdraget bör även ingå att beakta resultat från pågående utredningar om att förenkla för företag i tillstånd- och anmälningsprocessen för miljöfarliga verksamheter. En sådan utredning bör göras i god tid innan förslaget fastställs.

Jordbruksverket önskar klargörande om vilket motiv det finns till att förslaget om industriutsläppsportalsförordningen frångår kapacitetströsklarna för vattenbruk i Kiev-protokollet.

Motivering

Jordbruksverket har fokuserat på den del av förslaget som innebär att fler djurhållande verksamheter kommer omfattas av industriutsläppsdirektivet¹ (IED) och att dessa verksamheter sedan även omfattas av förslaget till industriutsläppsportalsförordning. Jordbruksverket har den 2 juni 2022 redovisat en tidig analys av förslaget till industriutsläppsdirektivet till Regeringskansliet², där vi

---

¹ Europaparlamentets och rådets direktiv 2010/75/EU av den 24 november 2010 om industriutsläpp

² Bilaga

mer ingående redogör för de konsekvenser vi ser att förslaget medför. I detta yttrande ger vi endast mer sammanfattande synpunkter.

Kommissionens bakgrundsmaterial beskriver utsläppsminskningar som de menar blir en direkt följd av förslaget. Vi har svårt att utläsa om antagandena är realistiska ur ett svenskt perspektiv eller utifrån ett EU-perspektiv. Vi kan heller inte utläsa att industriutsläppsdirektivet är det effektivaste sättet att uppnå de antagna miljöeffekterna.

Förslaget innebär att alla djurhållande verksamheter med mer än 150 djurenheter av fjäderfä, gris och nötboskap kommer omfattas av industriutsläppsdirektivet. Med en djurenhet avses i förslaget:

- Ett nötkreatur äldre än 2 år.
- 1,67 nötkreatur äldre än 6 månader men yngre än 2 år
- 2,5 nötkreatur yngre än 6 månader
- 2 suggor
- 3,33 övriga grisar
- 71 värphöns
- 33 övriga fjäderfä

Jordbruksverket har konstaterat att det i Sverige finns ca 2600 djurhållande verksamheter med mer än 150 djurenheter enligt kriterierna ovan. Dessa verksamheter kommer enligt förslaget få mer rapporteringskrav och krav på att använda viss teknik för att minimera verksamhetens utsläpp av ammoniak och metangas. Exakt hur mycket kraven kommer att påverka verksamheterna är svårt att förutse, dels då det inte finns färdiga beskrivningar av vad som menas med bästa tillgängliga teknik, dels för att implementeringen kan ske på olika sätt.

Förslaget i industriutsläppsdirektivet att inkludera fler djurhållande verksamheter kombineras med möjligheter att förenkla tillståndsgivningen genom särskilda bestämmelser och möjligheten för medlemsländer att införa en procedur för registrering. Vi föreslår därför att Jordbruksverket i samverkan med Naturvårdsverket får i uppdrag att ta fram förslag på hur tillståndsgivning av djurhållande företag skulle kunna utformas för att anpassas till ändringsförslagen i industriutsläppsdirektivet. Det bör finnas möjligheter att vid införlivandet av ett reviderat direktiv få till en förenkling av tillståndsprocessen för djurhållande verksamheter med hänsyn till resultat från pågående utredningar om att förenkla för företag i tillstånd- och anmälningsprocessen för miljöfarliga verksamheter³. En

---

³ Regeringen (N2021/00171) Uppdrag att bidra till att förenkla och effektivisera för verksamhetsutövare inom livsmedelskedjan att anmäla eller ansöka om tillstånd för miljöfarlig verksamhet

sådan utredning bör göras i god tid innan förslaget till nytt industriutsläppsdirektiv fastställs.

Industriutsläppsportalsförordningen ska användas för att uppfylla Kiev-protokollet om register över utsläpp och överföringar av föroreningar⁴.

Industriutsläppsportalsförordningen avviker från Kiev-protokollet när det gäller tröskelvärdet för vilka vattenbruksverksamheter som ska omfattas av rapporteringskrav. Kiev-protokollet anger vattenbruksverksamheter som producerar mer än 1 000 ton fisk eller skaldjur per år och industriutsläppsportalsförordningen anger de som producerar mer än 100 ton fisk eller skaldjur per år. Vi har inte kunnat utläsa någon orsak till varför tröskelvärdet har sänkts så kraftigt i förslaget till industriutsläppsportalsförordningen.

I detta ärende har generaldirektören Christina Nordin beslutat. Hanna Lindgren har varit föredragande. I den slutliga handläggningen har också tillförordnade chefsjuristen Ida Lindblad Hammar, Rikhard Dahl, Mona Strandmark, Johannes Eskilsson och Charlotta Dahlberg deltagit.

Christina Nordin

Hanna Lindgren

Yttrandet har signerats digitalt och saknar därför namnunderskrifter.

Kopia till

Näringsdepartementet

---

⁴ Kyiv Protocol on Pollutant Release and Transfer Registers <https://unece.org/environment-policy/public-participation/prtrs-protocol-text>

Bilaga

Jordbruksverkets konsekvensutredning av EU-kommissionens förslag till revidering av Europaparlamentets och rådets direktiv 2010/75/EU av den 24 november 2010 om industriutsläpp

Jordbruksverkets uppdrag

Denna skrivelse är Jordbruksverkets konsekvensutredning av EU-kommissionens förslag till revidering av Europaparlamentets och rådets direktiv 2010/75/EU av den 24 november 2010 om industriutsläpp (samordnande åtgärder för att förebygga och begränsa föroreningar), (IED-direktivet).

Innehållsförteckning

Remiss av EU-kommissionens förslag till industriutsläppsportalsförordning och reviderat industriutsläppsdirektiv	1
Motivering	1
Yttrandet har signerats digitalt och saknar därför namnunderskrifter.	3
Kopia till	3
Bilaga.....	4
Jordbruksverkets konsekvensutredning av EU-kommissionens förslag till revidering av Europaparlamentets och rådets direktiv 2010/75/EU av den 24 november 2010 om industriutsläpp	4
1 Sammanfattning.....	6
2 Inledning	7
3 Kommissionens förslag	7
3.1 Problemformulering.....	7
4 Konsekvenser av förslaget.....	7
4.1 Inkludera uppfödning av nötkreatur och mix-besättningar inom IED.....	9
4.1.1 Förslaget i korthet	9
4.1.2 Nulägesbeskrivning	9
4.1.3 Ekonomiska konsekvenser.....	10
4.1.4 Miljömässiga konsekvenser.....	11
4.1.5 Sociala konsekvenser.....	12
4.1.6 Sammanfattande tabell.....	12
4.2 Ändra kapacitetströsklarna för intensiv uppfödning av gris och fjäderfä.....	13
4.2.1 Förslaget i korthet	13
4.2.2 Nulägesbeskrivning	13
4.2.3 Ekonomiska konsekvenser.....	14
4.2.4 Miljömässiga konsekvenser.....	14
4.2.5 Sociala konsekvenser.....	15
4.2.6 Sammanfattande tabell.....	16
4.3 Införa särskilda bestämmelser för uppfödning av fjäderfä, gris och nötkreatur	16
4.3.1 Förslaget i korthet	16
4.3.2 Nulägesbeskrivning	17
4.3.3 Ekonomiska konsekvenser.....	17

4.3.4 Miljömässiga konsekvenser.....	18
4.3.5 Sociala konsekvenser.....	18
4.3.6 Sammanfattande tabell.....	18

1 Sammanfattning

Kommissionens förslag kommer att påverka ungefär 2 600 företag med djurhållning i Sverige. Av dessa omfattas ca 600 av krav på miljötillstånd idag. Ungefär 1 500 av verksamheterna som påverkas har idag mer än 100 djurenheter och omfattas av anmälningsplikt och egenkontrollförordningen. Resterande verksamheter om ca 500 – varav drygt 300 enbart har gris- eller fjäderfä – har idag inga specifika miljökrav på verksamheten då de underskrider gränsen för anmälningsplikt.

Förslaget kommer orsaka ökad administrativ kostnad för 1 500 företag och en klart ökad kostnad för ca 500 (de som idag varken omfattas av anmälnings- eller tillståndsplikt), men kan samtidigt ge positiv miljöpåverkan genom minskade utsläpp av metangas och ammoniak. Jordbruksverket bedömer att för att bättre klargöra kostnader och effekter utifrån ett svenskt perspektiv behöver detta utredas närmare. Förslaget om att införa särskilda generella bestämmelser behöver utredas tillsammans med redan pågående arbete kring förenklningar för anmälnings- och tillståndspliktiga verksamheter⁵. Det är heller inte klart i vilket omfattning spridning av gödsel omfattas av detta förslag.

I denna analys har vi inte kunnat bedöma hur förslaget förhåller sig till andra EU-regelverk som Tak-⁶ och Nitratrektivet⁷. Naturvårdsverket ska ta fram ett underlag till regeringen för det luftvårdsprogram som ska rapporteras till EU-kommissionen enligt takt direktivet. Luftvårdsprogrammet behöver innehålla en redovisning av hur Sverige ska nå de åtaganden som följer av takt direktivet, bland annat för utsläpp av ammoniak. Jordbruksverket behöver bistå Naturvårdsverket med underlag om möjliga åtgärder och styrmedel för att klara åtagandena för

---

⁵ Regeringen (N2021/00171) Uppdrag att bidra till att förenkla och effektivisera för verksamhetsutövare inom livsmedelskedjan att anmäla eller ansöka om tillstånd för miljöfarlig verksamhet

⁶ Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2016/2284 av den 14 december 2016 om minskning av nationella utsläpp av vissa luftföroreningar

⁷ Rådets direktiv av den 12 december 1991 om skydd mot att vatten förorenas av nitrater från jordbruket (91/676/EEG)

ammoniak. Hur eventuella ändringar av IED-direktivet kan påverka ammoniakavgången behöver beaktas i den analysen.

2 Inledning

Jordbruksverket har fått i uppdrag av Näringsdepartementet att utreda konsekvenser för djurhållande verksamheter av EU-kommissionens lagstiftningsförslag om översyn av industriutsläppsdirektivet⁸ (IED).

Jordbruksverket ska bidra med en syn utifrån sitt ansvar- och kompetensområde inom de delarna som specifikt rör djurhållning (grisar, fjäderfä och nötkreatur), det vill säga artiklarna 3.23a-c och 70a-i. I uppdraget ingår även att ge synpunkter om hur förslaget förhåller sig till andra regelverk inom EU för en samstämmighet i EU-politiken (exempelvis. Tak- och nitrat-direktiven).

3 Kommissionens förslag

Förslaget innebär att direktivets omfattning utökas med fler djurhållande verksamheter genom att inkludera nötkreatur samtidigt som man sänker kapacitetströsklarna för gris- och fjäderfäanläggningar enligt bilaga Ia. Definitioner för gris, nötkreatur och djurenheter (LSU, livestock unit) läggs till i artikel 3 punkt 23a-c och särskilda bestämmelser för uppfödning av fjäderfä, gris och nötkreatur införs i kapitel VIa artiklarna 70a-i.

3.1 Problemformulering

I denna konsekvensutredning beskrivs de ekonomiska-, miljömässiga- och sociala konsekvenserna som kan komma av att införa kapitel VIa och bilaga Ia i Industriutsläppsdirektivet.

4 Konsekvenser av förslaget

Förslaget kommer att påverka verksamheter som håller gris, fjäderfä och nötkreatur över 150 LSU⁹ (Livestock unit). Det kommer även att innebära konsekvenser för myndigheter som hanterar tillstånd och bedriver tillsyn av dessa verksamheter.

---

⁸ Proposal for a Directive of the European parliament and of the council amending Directive 2010/75/EU of the European parliament and of the council of 24 November 2010 on industrial emissions (integrated pollution prevention and control).

⁹ Definitionen av Livestock units (LSU) är hämtad från Bilaga 2 i Kommissionens genomförandeförordning (EU) nr 808/2014 av den 17 juli 2014 om regler för tillämpningen av

Förslaget består av tre delar men vi uppfattar att alla tre delarna i praktiken hänger ihop. Konsekvenserna för varje delförslag presenteras i avsnitt 4.1 – 4.4.

Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1305/2013 om stöd för landsbygdsutveckling från Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling (EJFLU).

4.1 Inkludera uppfödning av nötkreatur och mixbesättningar inom IED

4.1.1 Förslaget i korthet

Förslaget innebär att en ny bilaga Ia läggs till som beskriver vilka anläggningar som omfattas av kapitel VIa och artiklarna 70a-i:

1. Uppfödning av nötkreatur, gris eller fjäderfä på anläggning med 150 LSU eller mer.
2. Uppfödning av en blandning av följande djur: nötkreatur, gris och fjäderfä, på anläggning med 150 LSU eller mer.

Förslaget innebär även att tre definitioner läggs till i artikel 3 genom punkterna, 23a, 23b och 23c:

23a) *gris*: innebär gris enligt definitionen i artikel 2 i rådets direktiv 2008/120/EG¹⁰.

23b) *nötkreatur*: innebär tamboskap av arten *Bos taurus*.

23c) *Livestock unit eller LSU*: motsvarar en vuxen mjölkko som producerar 3 000 kg mjölk årligen på bete, utan ytterligare foderkoncentrat, som används för att beskriva storleken på gårdar med olika djurkategorier, med hjälp av omräkningstal, med hänvisning till den faktiska produktionen under kalenderåret, som anges i bilaga 2 till kommissionens genomförandeförordning (EU) nr 808/2014¹¹.

4.1.2 Nulägesbeskrivning

Det nuvarande IED omfattar djurhållande anläggningar av fjäderfä och gris men inte nötkreatur eller anläggningar med kombination av fjäderfä och gris. I svensk lagstiftning regleras även anläggningar som har en stadigvarande djurhållning av nötkreatur, häst eller mink med mer än 400 djurenheter¹² genom miljöprövningsförordningen och krav på miljötillstånd. Totalt omfattas drygt 600 djurhållande verksamheter av krav på miljötillstånd, varav 319 företag¹³ är IED-anläggningar och ca 290 företag håller nötkreatur. Anläggningar med stadigvarande djurhållning med mer än 100 djurenheter (nöt, gris, fjäderfä m.m.) omfattas av anmälningsplikt enligt samma förordning¹⁴. Anläggningar med mer än 100 djurenheter omfattas även av förordning om verksamhetsutövares

---

¹⁰ Council Directive 2008/120/EC of 18 December 2008 laying down minimum standards for the protection of pigs (OJ L 47, 18.2.2009, p. 5).

¹¹ Bilaga 2 i Kommissionens genomförandeförordning (EU) nr 808/2014

¹² Enligt 2 kap. 3 § i Miljöprövningsförordningen

¹³ Enligt Naturvårdsverkets utsläppsregister, <https://utslappisiffror.naturvardsverket.se/sv>

¹⁴ Enligt 2 kap. 1-2 §§ Miljöprövningsförordningen (2013:251)

egenkontroll¹⁵. Anmälningsskyldiga anläggningar kan i samband med anmälan till tillsynsmyndigheten föreläggas med miljörelaterade försiktighetsåtgärder beroende på specifika lokala förhållanden. Det är därmed redan idag något högre miljökrav på dessa anläggningar jämfört med de som håller färre än 100 djurenheter.

Tröskelvärdet för IED-anläggningar idag definieras utifrån djurplatser på anläggningen, och inte utifrån djurenheter. Begreppet djurenheter i den svenska miljöprövningsförordningen skiljer sig också från begreppet LSU (livestock unit).

Tabell 1. Antal jordbruksföretag som har lantbruksdjur, samt en uppdelning i antal företag som håller mjölkkor, övriga nöt, fjäderfä eller grisar. Tabellen visar även antal företag i respektive kategori som har mer än **150 LSU och 100 djurenheter**. Observera att ett företag kan hålla fler än ett av djurslagen i tabellen.

Kategori	Antal	Antal över 150 LSU	Antal över 100 djurenheter
Samtliga företag med djurhållning	30 412	2 639	2 109
- Företag med mjölkkor	3 087	1 233	1 435
- Företag med övrig nöt	15 424	1 975	1 771
- Företag med fjäderfä	2 647	325	304
- Företag med gris	1 146	546	170

(Företag med övriga nöt inkluderar alla företag med mjölkkor)

4.1.3 Ekonomiska konsekvenser

Förslaget innebär ökade kostnader för företagen som omfattas av direktivet i form av bland annat administrativa kostnader i samband med tillståndsansökan. Företag som redan har ett miljötillstånd kommer troligen inte att beröras av ökade kostnader. För övriga företag som har mer än 150 LSU kommer kostnaderna initialt att vara höga i samband med ansökan om tillstånd. Enligt Jordbruksverkets statistik kommer totalt drygt 2 600 företag omfattas (se tabell 1) och av dessa har ca 600 företag redan idag krav på miljötillstånd. Drygt 2 000 företag kommer antagligen att initialt få höga kostnader.

Tillsynskostnaderna kommer att öka för de drygt 2 000 företag som tillkommer, hur mycket jämfört med idag är svårt att beräkna. Ungefär 1 500 av dessa företag har redan mer än 100 djurenheter och är anmälningsskyldiga¹⁶ vilket medför något högre tillsynskostnader jämfört med dem under 100 djurenheter. Däremot kommer antagligen tillsynskostnaden att öka mest för de ca 500 företag som hittills inte omfattats av varken anmälnings- eller tillståndsskyldighet.

Förslaget kommer även innebära ökade kostnader för prövnings- och tillsynsmyndigheterna. Vi kan inte bedöma hur mycket kostnaderna kommer att

¹⁵ Enligt Förordning (1998:901) om verksamhetsutövers egenkontroll

¹⁶ Enligt 2 kap. 3 § miljöprövningsförordningen (2013:251)

öka eftersom vi inte har kunnat få fram underlag. Jordbruksverkets bedömning är att detta behöver analyseras närmare.

Utifrån förslaget är det inte tydligt att företagen kommer omfattas av slutsatser om bästa tillgängliga teknik (BAT-slutsatser) på det sätt som djurhållande IED-anläggningar gör idag. Hur stora kostnaderna blir för företagen att uppfylla dessa slutsatser är i dagsläget inte kända. Det finns exempelvis inte något färdigt förslag på vilken teknik som motsvarar BAT för nötkreaturuppfödning. Utifrån kommissionens bedömning antas förslaget medföra ökade kostnader. Jordbruksverkets bedömning är att detta behöver analyseras närmare.

4.1.4 Miljömässiga konsekvenser

Det är generellt svårt att bedöma den miljömässiga konsekvensen då vi inte har uppgifter för att kunna värdera enskilda anläggningars nuvarande påverkan. De data vi har är data över jordbrukets totala utsläpp från djurs fodersmältning, jordbruksmark och lagring av gödsel. I vår bedömning har vi bara tittat på utsläpp från djurs fodersmältning och lagring av gödsel, då dessa utsläpp kan kopplas till specifik djurhållning.

Att inkludera nötkreaturanläggningar över 150 LSU innebär att ca 2 000 företag med nötkreatur kommer att omfattas, vilket motsvarar 13 % av alla jordbruksföretag som har nötkreatur i Sverige.

Tabell 2: Andelen mjölkkor och övriga nöt som kommer inkluderas vid ett tröskelvärde på 150 LSU och andelen av jordbrukets totala utsläpp av metangas och ammoniak som dessa djur bidrar med via fodersmältning och lagring av gödsel.

Djur	Andel av tot djur som omfattas	Andel av tot CH4 utsläpp från jordbruk som dessa djur står för	Andel av tot NH3 utsläpp från jordbruk som dessa djur står för
Mjölkkor	72 %	27 %	5 %
Övriga nöt	47 %	23 %	10 %

Enligt EU-kommissionen kommer detta förslag ha mycket positiva effekter för reducering av metangasutsläpp. Hur stor effekt förslaget får beror till stor del på om teknik för att minska utsläpp från fodersmältning kan implementeras. Enligt Ricardorapporten¹⁷ så antas att metangasutsläppen kan minska med 10 %. Om det stämmer blir minskningen för Sveriges del 5 880 ton metan, vilket motsvarar strax under 5 % av det svenska jordbrukets årliga utsläpp av metangas.

Kommissionen bedömer även att förslaget kommer ha stor positiv effekt för reducering av ammoniakutsläpp och anger att utsläppen från nötkreaturssektorn skulle kunna minska mellan 2,5 - 4,8 %. Det framgår däremot inte från vilken del

¹⁷ Ricardo (2021) updating of available information for undertaking the assessment of impacts for a possible modification on the IED with regard to aspects of intensive agriculture.

av sektorn (användning av stallgödsel eller lagring av stallgödsel) som minskningen skulle ske ifrån. Om kommissionens antagande stämmer och gäller för *lagringen* av gödsel så blir minskningen för Sveriges del mellan 170 – 320 ton NH₃, vilket motsvarar 0,4-0,7 % av jordbrukets totala ammoniakförluster.

Enligt kommissionens konsekvensutredning kommer förslaget ha svag men positiv effekt på vatten- och jordkvalitet. Framtagande av ett referensdokument för bästa tillgängliga teknik (BREF- dokument) och BAT-slutsatser tros leda till att flera miljöfrågor inom nötkreatursektorn kontrolleras. Ricardorapporten¹⁸ omfattar inte effekter av spridning av stallgödsel och därmed saknas kunskap om vilken effekt förslaget kan få för vatten- och jordkvalité.

4.1.5 Sociala konsekvenser

Enligt kommissionens utredning till förslaget så är de sociala konsekvenserna av förslaget oklara. Man framför dock att förslaget kommer att innebära ökade kostnader för verksamheterna och om kostnaderna inte kan täckas av slutpriset på produkten kommer dessa kostnader att påverka verksamheternas lönsamhet. Detta kan i sin tur ha negativ påverkan på verksamheternas möjlighet att anställa.

Jordbruksverket har inte kunnat bedöma sociala konsekvenser med den tid vi haft till förfogande.

4.1.6 Sammanfattande tabell

Tabell 3. Sammanfattande bedömning av de ekonomiska-, miljömässiga- och sociala konsekvenserna av förslaget att inkludera uppfödning av nötkreatur och mix-besättningar inom IED.

Inkludera uppfödning av nötkreatur och mix-besättningar inom IED	
Ekonomiska konsekvenser	
Tillståndspliktiga (600 företag)	Ingen påverkan
Anmälningspliktiga (1500 företag)	Negativ påverkan
Varken Tillstånds- eller anmälningspliktiga (500 företag)	Starkt negativ påverkan
Miljömässiga konsekvenser	
Metan	Positiv påverkan
Ammoniak	Svagt positiv påverkan
Vatten och mark	Oklart
Sociala konsekvenser	Oklart

¹⁸ Ricardo (2021)

4.2 Ändra kapacitetströsklarna för intensiv uppfödning av gris och fjäderfä

4.2.1 Förslaget i korthet

Förslaget innebär att ny bilaga Ia läggs till som beskriver vilka anläggningar som omfattas av kapitel VIa och artiklarna 70a-i:

1. Uppfödning av nötkreatur, gris eller fjäderfä på anläggningar med 150 LSU eller mer.
2. Uppfödning av en blandning av följande djur: nötkreatur, gris, fjäderfä, på anläggningar med 150 LSU eller mer.

Förslaget innebär även att en definition läggs till i artikel 3 genom punkten, 23a, se tidigare avsnitt 4.1.1.

Förslaget kommer att ersätta de tidigare kategori- och kapacitetströsklarna i bilaga I punkt 6.6 till direktivet 2010/75/EU¹⁹.

4.2.2 Nulägesbeskrivning

Idag omfattas anläggningar av IED baserat på anläggningens kapacitet i form av platser för djuren vilket beskrivs i bilaga I punkt 6.6 till direktivet 2010/75/EU.

Intensiv uppfödning av fjäderfä eller svin,

- med mer än 40 000 platser för fjäderfä
- med mer än 2 000 platser för slaktsvin avsedda för produktion (> 30 kg), eller
- med mer än 750 platser för suggor.

Idag finns det 319 djurhållande företag²⁰ som är IED-anläggningar (gris och fjäderfä). Totalt berörs 664 företag som bara har gris och fjäderfåhållning med mer än 150 LSU. Det betyder att ca 50 % av dessa redan är IED-anläggningar.

Gris- och fjäderfåanläggningar med stadigvarande djurhållning med mer än 100 djurenheter omfattas av anmälningspliktig enligt miljöprövningsförordningen²¹. Anläggningar med mer än 100 djurenheter omfattas även av förordning om verksamhetsutövers egenkontroll²². Anmälningspliktiga anläggningar kan i samband med anmälan till tillsynsmyndigheten föreläggas med

---

¹⁹ Enligt Bilaga 1 punkt 6.6 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2010/75/EU av den 24 november 2010 om industriutsläpp (samordnande åtgärder för att förebygga och begränsa föroreningar).

²⁰ Enligt Naturvårdsverkets utsläppsregister, <https://utslappisiffror.naturvardsverket.se/sv>

²¹ Enligt 2 kap. 1-2 §§ Miljöprövningsförordningen (2013:251)

²² Enligt Förordning (1998:901) om verksamhetsutövers egenkontroll

försiktighetsåtgärder beroende på specifika lokala förhållanden. Av de anläggningar som idag bara har gris eller fjäderfä med mer än 100 djurenheter är i princip alla redan IED-anläggningar (antalet IED-anläggningar är 319).

Tabell 4. Antal jordbruksföretag som håller enbart gris eller fjäderfä och hur många som har över 150 LSU respektive över 100 djurenheter. Observera att ett företag kan hålla fler än ett av djurslagen i tabellen.

Kategori	Antal	Antal över 150 LSU	Antal över 100 djurenheter
Företag med enbart gris/fjäderfä	2 317	664	338
- Företag med fjäderfä	1 698	256	241
- Företag med gris	712	423	110

4.2.3 Ekonomiska konsekvenser

Förslaget innebär ökade kostnader för företagen som omfattas av direktivet i form av bland annat administrativa kostnader i samband med tillståndsansökan. Företag som redan har miljötillstånd kommer troligen inte att beröras av ökade kostnader. För de övriga företag som har mer än 150 LSU kommer kostnaderna initialt att vara höga i samband med ansökan om tillstånd. Enligt Jordbruksverkets statistik kommer totalt ca 660 företag omfattas (se tabell 4) av dessa är 319 företag²³ redan idag IED-anläggningar med miljötillstånd. Omkring ca 340 företag kommer initialt få högre kostnader.

Tillsynskostnaderna kommer antagligen att öka för de ca 340 företag som tillkommer och som hittills inte omfattats av anmälnings- eller tillståndsplikt. Hur mycket kostnaderna kommer att öka jämfört med idag är svårt att beräkna.

Förslaget kommer även innebära ökade kostnader för prövnings- och tillsynsmyndigheterna. Vi kan inte bedöma hur mycket kostnaderna kommer att öka eftersom vi inte har kunnat få fram underlag. Jordbruksverkets bedömning är att detta kan behöva analyseras närmare.

Utifrån förslaget är det inte tydligt om samtliga gris- och fjäderfäanläggningar kommer att påverkas av BAT-slutsatser på samma sätt som dagens IED anläggningar. Enligt kommissionens bedömning antas förslaget medföra ökade kostnader. Jordbruksverkets bedömning är att detta behöver analyseras närmare.

4.2.4 Miljömässiga konsekvenser

Det är generellt svårt att bedöma den miljömässiga konsekvensen då vi inte har underlag för att värdera enskilda anläggningars nuvarande påverkan. De data vi har är data över jordbrukets totala utsläpp från djurs fodermältning, jordbruksmark och lagring av gödsel. I vår bedömning har vi bara tittat på utsläpp från djurs

²³ Enligt Naturvårdsverkets utsläppsregister, <https://utslappisiffror.naturvardsverket.se/sv>

fodersmältning och lagring av gödsel, då dessa utsläpp kan kopplas till specifik djurhållning.

Att inkludera gris- och fjäderfäanläggningar över 150 LSU innebär att drygt 660 företag med gris och fjäderfä kommer att omfattas, vilket är 29 % av alla jordbruksföretag som enbart har gris och fjäderfä i Sverige.

Tabell 5: Andelen grisar och fjäderfä som kommer inkluderas vid ett tröskelvärde på 150 LSU och andelen av jordbrukets totala utsläpp av metan och ammoniak som dessa djur bidrar med via fodersmältning (bara för gris) och lagring av gödsel.

Djur	Andel av tot djur som omfattas	Andel av tot CH4 utsläpp från jordbruk som dessa djur står för	Andel av tot NH3 utsläpp från jordbruk som dessa djur står för
Gris	96 %	3 %	6 %
Fjäderfä	99 %	0,4 %	4 %

Enligt EU kommissionen kommer detta förslag att ha positiv effekt för att reducera metangasutsläpp. Kommissionens konsekvensutredning anger inte hur omfattande minskningen blir i procent och Jordbruksverket kan därför inte beräkna minskningen i Sverige.

Kommissionen bedömer även att förslaget kommer ha stor positiv effekt för reducering av ammoniakutsläpp och anger att utsläppen från hela den djurhållande sektorn kommer minska med 2,3 %. Om det stämmer blir minskningen för Sveriges del knappt 120 ton NH₃, vilket motsvarar ca 0,2 % av jordbrukets totala utsläpp.

Enligt kommissionens konsekvensutredning kommer förslaget ha svag men positiv effekt på vatten- och jordkvalitet. Framtagande av ett nytt BREF- dokument och nya BAT-slutsatser för kombinerad djurhållning tros leda till att flera miljöfrågor inom gris- och fjäderfäsektorn kontrolleras. Ricardorapporten²⁴ omfattar inte effekter av spridning av stallgödsel och därmed saknas kunskap om vilken effekt förslaget kan få för vatten- och jord kvalitet.

4.2.5 Sociala konsekvenser

Enligt kommissionens utredning till förslaget så är de sociala konsekvenserna av förslaget oklara. Man framför dock att förslaget kommer att innebära ökade kostnader för verksamheterna och om kostnaderna inte täcks av slutpriset på produkten kommer dessa kostnader att påverka verksamheternas lönsamhet. Detta kan i sin tur ha negativ påverkan på verksamheternas möjlighet att anställa. Jordbruksverket har inte kunnat bedöma sociala konsekvenser med den tid vi haft till förfogande.

²⁴ Ricardo (2021)

4.2.6 Sammanfattande tabell

Tabell 6. Sammanfattande bedömning av de ekonomiska-, miljömässiga- och sociala konsekvenserna av förslaget att ändra kapacitetströsklarna för intensiv uppfödning av gris och fjäderfä.

Ändra kapacitetströsklarna för intensiv uppfödning av gris och fjäderfä	
Ekonomiska konsekvenser	
Tillståndspliktiga IED (319 företag)	Ingen påverkan
Varken Tillstånds- eller anmälningspliktiga (340 företag)	Negativ påverkan
Miljömässiga konsekvenser	
Metan	Oklart
Ammoniak	Svagt positiv
Vatten och mark	Oklart
Sociala konsekvenser	Oklart

4.3 Införa särskilda bestämmelser för uppfödning av fjäderfä, gris och nötkreatur

4.3.1 Förslaget i korthet

Förslaget innebär att ett nytt kapitel VIa läggs till om särskilda bestämmelser för uppfödning av fjäderfä, gris och nötkreatur. Kapitlet består av artiklarna 70a-70i:

70a: Tillämpningsområde

70b: Regler för sammanslagning av närliggande anläggningar

70c: Tillstånd

70d: Verksamhetsutövarens skyldigheter

70e: Övervakning

70f: Bristande efterlevnad

70g: Offentlig information och deltagande

70h: Tillgång till rättslig prövning

70i: Driftsregler

Ytterligare beskrivning av artiklarna 70a-70i finns i bilaga 1 till denna rapport.

Kapitel VIa fastställer ett särskilt tillståndsförfarande för IED-anläggningar inom sektorn (gris- fjäderfä- och nötkreatursuppfödning). Kapitlet fastställer även driftsregler för djurhållande anläggningar. Dessa driftsregler ska anpassas efter anläggningen, bland annat dess storlek, vilken jordbruksmetod (intensiv, extensiv, ekologisk) som används och typ av uppfödning. Men även komplexiteten hos dessa anläggningar och de olika miljökonsekvenser de kan ha, tillsammans med ekonomiska aspekter. Detta för att göra det möjligt att fastställa proportionella krav

för olika jordbruksmetoder, samtidigt som bördorna för sektorn och de behöriga myndigheterna minskar.

Kommissionen har för att ytterligare minska den administrativa bördan för vissa anläggningar ändrat i artikel 4 så att det som föreskrivs där även gäller för verksamheter som omfattas av kapitel VIa. Detta tillägg möjliggör för medlemsländerna att införa en procedur för registrering av anläggningar istället för tillstånd.

4.3.2 Nulägesbeskrivning

Idag finns det inget undantag eller några lättnader för djurhållande IED-anläggningar. Stora gris- och fjäderfäanläggningar omfattas av IED på samma sätt som andra stora industriutsläppsanläggningar.

Utöver de anläggningar som idag omfattas av IED så finns det i miljöprövningsförordningen bestämmelser om att anläggningar över 400 djurenheter ska ansöka om tillstånd. Utöver det så finns det även krav på anmälan för anläggningar över 100 djurenheter. För anläggningar med färre än 100 djurenheter finns det idag inga krav på anmälan eller tillstånd eller någon annan form av registrering hos tillsynsmyndigheten.

4.3.3 Ekonomiska konsekvenser

Förslaget att inkludera nötkreatur samt sänka kapacitetströsklarna för gris- och fjäderfäanläggningar innebär att ett stort antal anläggningar kommer omfattas av direktivet²⁵. Detta kommer troligtvis att innebära höga kostnader i samband med tillståndsansökan. Införandet av särskilda generella bestämmelser för dessa anläggningar och därmed en ”enklare” tillståndprocess skulle innebära att kostnaderna inte blir lika stora samt att den administrativa bördan inte blir lika omfattande. Att införa ett registreringsförfarande skulle innebära ytterligare lättnader.

Jordbruksverket bedömer att det behövs en mer omfattande utredning kring hur implementeringen av detta förslag kan kombineras med resultat från pågående utredningar om att förenkla för företag i tillstånd- och anmälningsprocessen för miljöfarliga verksamheter²⁶. Vid bedömning av konsekvenserna bör exempelvis en jämförelse göras mellan full implementering av IED och förslag om särskilda bestämmelser samt ett nationellt registreringsförfarande. Vi antar att en förenklad tillståndprocess eller registreringsprocess blir ett billigare alternativ.

---

²⁵ Se avsnitt 4.1 Inkludera uppfödning av nötkreatur och mix-besättningar inom IED och 4.2 Ändra kapacitetströsklarna för intensiv uppfödning av gris och fjäderfä.

²⁶ Regeringen (N2021/00171) Uppdrag att bidra till att förenkla och effektivisera för verksamhetsutövare inom livsmedelskedjan att anmäla eller ansöka om tillstånd för miljöfarlig verksamhet

4.3.4 Miljömässiga konsekvenser

Enligt EU-kommissionens konsekvensutredning av förslaget så förväntas förslaget inte innebära några konsekvenser för miljön eftersom förslaget införts för att minska den administrativa bördan.²⁷

4.3.5 Sociala konsekvenser

Enligt EU-kommissionens konsekvensutredning av förslaget kommer ett skräddarsytt tillståndsförfarande minska den administrativa bördan och kostnader för verksamhetsutövare. En nationell registreringsprocess skulle innebära ytterligare lättnader. Denna minskning av kostnader kan få positiva konsekvensen för lönsamheten och sysselsättningen.

De sociala konsekvenserna är svåra att bedöma innan en utredning gjorts (se andra stycket avsnitt 4.3.3), men Jordbruksverkets bedömning är att förslaget bör kunna medföra en minskning av den administrativa bördan.

4.3.6 Sammanfattande tabell

Tabell 7. Sammanfattande bedömning av de ekonomiska-, miljömässiga- och sociala konsekvenserna av förslaget att införa särskilda generella bestämmelser för uppfödning av fjäderfä, gris och nötkreatur.

Införa särskilda bestämmelser för uppfödning av fjäderfä, gris och nötkreatur	
Ekonomiska konsekvenser	Positiv påverkan
Miljömässiga konsekvenser	Ingen påverkan
Sociala konsekvenser	Oklart till positiv påverkan

²⁷ Se avsnitt 4.3.2 Nulägesbeskrivning, andra stycket.